


SHARE 

Си велам...

Колку чини популизмот на Груевски



Ерол Ризаов

Во Македонија власта не се освојува, туку се купува

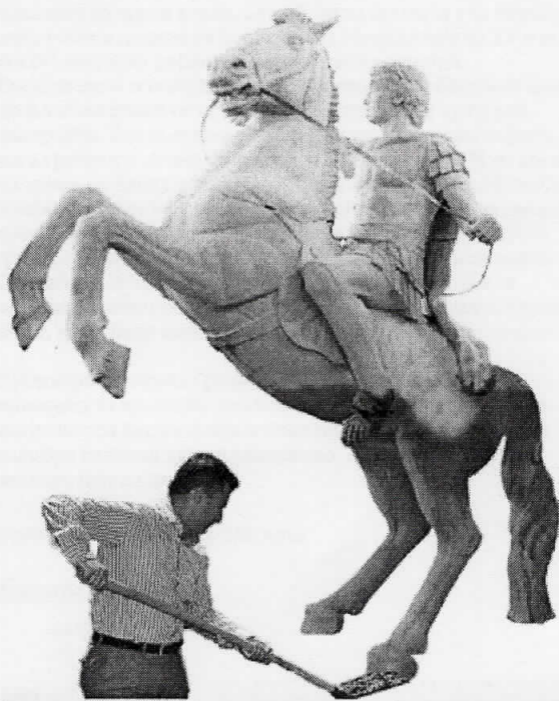
Колку чини високиот рејтинг на македонскиот политички лидер и премиер, Никола Груевски. Никој не пресметал прецизно, но за три години владеење, цената на популарноста на Груевски изнесува фантастични милијарда евра. Тоа е толку, ако сметаме во пари, почнувајќи од непотребните вонредни парламентарни избори до изградба на грандиозните споменици, сметајќи ја и новата црква на плоштадот, театрите, музеите, скопскиот Градски стадион, Уставниот суд, тука влегува реалната пазарна вредност на земјиштето на кое ќе се градат најскапите непродуктивни објекти, во државата. Во таа цена се и популистичките зголемувања на пензиите, бирократско-партиското размножување на неефикасната администрација и зголемување на нивните плати, постојаните скапи и селективни медиумски кампањи, здравственото осигурување на невработените...

Во Македонија власта не се освојува, таа се купува. Најмногу со пари од буџетот, кои доаѓаат во партиските каси по индиректни патишта. Штом се истенчи буџетот власта паѓа. Затоа владите најмногу водат грижа за буџетската потрошувачка. Македонија отсекогаш била буџетска држава во вистинска смисла на зборот, но сега дефинитивно е само буџетска. Тоа јасно кажува на кое економско ниво е земјата. Сите компании, приватни и државни, директно или индиректно зависат од буџетот. Целата економија се потпира на државата и пие вода од државните славини. Кој ги троши парите и кој го има клучот од државната каса тој ја има власта. Тие пари се на граѓаните на Република Македонија кои се арчат штедро во перманентната битка за власт. Ниту еден денар, ниту едно евро од овие пари во време на големата светска рецесија и постојната македонска сиромаштија не се во функција на економскиот развој на државата и намалување на невработеноста и бедата. Износите кои се пуштаат во оптек од 10, 20, 30 милиони евра за изградба на спомениците се само замаглување и се далеку од вистинската цена која се плаќа и допрва треба да ја платат сиромашните граѓани на Македонија.

Македонските влади секогаш ги фаќа паника кога треба да се намали буџетската потрошувачка. Тоа е смртен удар врз популизмот, бидејќи само со него и неконтролираното трошење на парите се зида новиот македонски политички

систем. Со парите на граѓаните се градат споменици, театри, стадиони, но и новиот мандат на Груевски и неговиот рејтинг. Тоа е единствената причина за одбивање на соработката со ММФ. Тоа е последица од голем страв поради условот на ММФ да се намали потрошувачката. Тоа, всушност, е цената на новиот начин на владеење во сите сфери на практикување на власта и инсталирање нов недефиниран општествен поредок, кој не се потпира ни на конститутивните уставни норми и институции на системот ниту на правото и ниту на економските законитости.

Како може поинаку да се протолкува изјавата на еден министер за финансии како Трајко Славески кога вели граѓаните треба добро да размислат на кого ќе му веруваат, дали на Владата или на банките. Дали тоа Славески ги повикува граѓаните да ги извадат парите од банките и да ги вложат во Владата за изградба на историски споменици и музеи. Каков е тој монетарен систем кога Славески и Владата даваат највисоки камати. Или, на пример, во наезда на популизмот истиот министер заговараше укинување на вториот пензиски фонд кој наводно не ги дал очекуваните резултати од реформата на пензискиот систем. Вториот пензиски фонд, иако нема никаква обврска за идните пензионери уште цели 20 години, Славески сакаше да го испразни од досега собраните средства со кои располага поради драматичната беспарица во кој се најде буџетот да се решат некои други приоритетни прашања на власта кои немаат врска со економска оправданост. Укинувањето на вториот пензиски столб би имал тешки последици што може да ги стави во беда идните пензионери. Исто така, пар екселанс популистички потег се манипулациите со Фондот за здравство со задолжителното осигурување на невработените. Јасно е дека Фондот ќе доживее сериозен удар, бидејќи ваквата дарежливост ќе биде на сметка на тие што работат и што го полнат Фондот. Крајниот резултат е: и вработените и невработените имаат мизерна здравствена заштита. Луѓе се задолжуваат да ја одбегнат.



Премиерот Никола Груевски си го гради сам својот споменик за време на животот, но секогаш е подобро тоа да го направат следбениците отколку да го уриваат

Популизмот забегува во безумие и кога на јавна сцена од говорницата на парламентот се споредуваат трговските и буџетските дефицити на Македонија со Америка, Франција, Германија, Англија..., но и кога во сиромашните

македонски села се инсталира безжичен Интернет да гледаме реално шоу како изумираат последните селани во мизерија и беда.

Кога ќе се постави импресивниот и грандиозен споменик на Александар Македонски на градскиот плоштад, кога ќе блеснат со сиот свој лажен сјај, музеите, Уставниот суд, театрите, кога копјето на Филип Втори на Градскиот стадион ќе ги допре облаците, кога ќе почнат да рикаат лавовите пред „Гоце Делчев“, тогаш ќе можеме да тргнеме на вонредни или редовни парламентарни избори во зависност кога ќе бидат завршени грандиозните објекти. Ако воопшто бидат завршени, ако кризата не урне се' пред себе.

Она што е најтажно и најстрашно од целата оваа налудничава трка по повисок рејтинг и власт, всушност, е што сегашните погрешни потези на Владата немаат цена. Таа е далеку повисока од износот во пари. Во прашање е иднината на Македонија, нејзиниот опстанок и нејзината европеизација. Сите тие стратегиски интереси сериозно се доведени во прашање со намерно иритирање не само на ригидната Грција, што секогаш им помага на грчките радикални политичари на нивната политичка сцена, туку и на оние што не' поддржуваат во нашите евроатлантски аспирации. И антички споменици можат да се изградат во поповолни времиња, ако тоа не е со болни амбиции да се направи историски тестамент само на една власт, во еден нереално краток период. Сето тоа може мудро да се проектира како идни зафати во Македонија, но како рамноправна членка на НАТО и на ЕУ. Сето тоа треба да биде проследено со неопходната јавна демократска дебата на избрани и компетентни автори без потреси и фрустрации за да се изградат навистина ремек-дела на најексклузивните места во македонските градови кои остануваат за век и векови.

Не може уметноста политички да се форсира. Не може се' да се надомести во еден или два политички мандата на една или на друга влада. Се работи за проекти кои бараат едно сосема поинаква позиција на Македонија во ЕУ и во НАТО, односно нејзино рамноправно членство. Економската и политичката стабилност обезбедуваат пари, но и амбиент кои се примерени за духовна и културна надградба. Тоа се основните предуслови за вакви зафати, кога граѓаните лесно ги поднесуваат давачките. И во време на криза, се пишуваат и се создаваат ремек-дела. Можеби повеќе отколку во време на благосостојба, но, не се градат нови театри, кога старите се празни и без публика. Не се градат споменици и музеи за гладен и сиромашен народ. Се разбира, има историски поучни исклучоци. Тоа се случува секогаш кога има неограничена и неконтролирана власт, која гради мавзолеи и цркви во слава на владетелот.

Премиерот Никола Груевски си го гради сам својот споменик за време на животот. Секогаш е подобро да го направат тоа следбениците отколку да го уриваат. Тогаш подобро се гледа дали е заслужено. Ќе почекаме да видиме. Ако видиме.

Статијата е прочитана 639 пати.

[Испрати коментар](#)

